

Open brief aan Johan Remkes, voorzitter adviescollege Stikstofproblematiek

Stel een moratorium in op stikstofuitstoot door olie- en gasbedrijven

Ook gaswinners moeten zich aan de wet houden. Dat bleek deze maand. Gaswinner Vermilion kreeg een formele waarschuwing van het ministerie van Landbouw, Natuur & Voedselkwaliteit (LNV). Vermilion moet, op straffe van een dwangsom, per direct haar activiteiten op gaswinningslocatie Noordwolde (Fr) tijdelijk staken. Reden: het bedrijf had haar natuurvergunning niet op orde. De Canadese gasproducent stond op het punt om een nieuwe boring te starten. Een ingreep op de valreep dus.

Dat Vermilion haar zaken niet goed op orde had, werd ontdekt door leden van Milieudefensie in het Drentse Westerveld, vlakbij Noordwolde. Deze bewoners namen de zaken wél grondig door, rekenden na, constateerden een ontbrekende vergunning en stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied en trokken aan de bel.

Het ministerie van LNV gaf hen gelijk. *“Vermilion heeft geen vergunning op grond van de Wet natuurbescherming,”* zei een woordvoerder in energievakblad Energiea, *“Die is wel nodig omdat de voorgenomen activiteit leidt tot stikstofdepositie op het Natura 2000-gebied Drents-Friese Wold & Leggelderveld. Sinds de uitspraak van de Raad van State over het PAS is een dergelijke vergunning ook nodig in die gevallen waarin er sprake is van kleine stikstofdeposities, zoals in deze casus het geval is.”* Het PAS staat voor het Programma Aanpak Stikstof waarmee het Rijk ondanks een Europees verbod toch enige uitstoot van stikstof in Natura 2000-gebieden mogelijk dacht te maken.

Inmiddels zegt Vermilion in het Friesch Dagblad dat ze al hun aanvragen opnieuw nalopen. Het is voorlopig nog onduidelijk of en op welke manier voor gaswinning de vereiste natuurvergunningen kunnen worden verleend.

Twee punten vallen op

Ten eerste dat deze overtreding zichtbaar wordt door de oplettendheid en inzet van burgers. Ten tweede: we zien nu voor het eerst dat het risico op stikstofuitstoot in Natura 2000-gebieden door gaswinningsactiviteiten wordt erkend. Het kan geen verrassing zijn dat gaswinning gepaard kan gaan met stikstofuitstoot. Alleen al affakkelen, vrachtwagenbewegingen en dieselgeneratoren zijn stikstofbronnen. Het is betreurenswaardig dat Vermilion, maar ook de landelijke overheid daar tot nu toe geen oog voor hadden.

Betrokkenen hadden al veel eerder kunnen anticiperen op dit dossier. In november 2018 gaf het Europese Hof al aan dat het Rijksstikstofbeleid niet door de beugel kon. Dit werd dit jaar door de Raad van State bevestigd. De eerste voortekenen dat dit een probleem zou worden voor bedrijven dateren uit 2016. Toen stak het Europese hof al een stokje voor specifieke werkzaamheden van de haven van Antwerpen. Ook daar was sprake van stikstofuitstoot bij een Natura 2000-gebied.

Nu blijkt hoe goed het is dat burgers goed opletten en waken over hun beschermde natuurgebieden. En dat doen ze in alle hoeken van het land. Niet in alleen in Friesland. Ook in Drenthe, Overijssel, Groningen, Utrecht, Brabant en bij de Waddenzee volgen bewoners en organisaties nauwgezet de plannen van gaswinningsbedrijven om nog zoveel mogelijk gas uit de bodem te halen. Want er zijn in Nederland tientallen initiatieven van bedrijven als Vermilion en de NAM voor nieuwe, langere of meer gaswinning uit kleine velden of activiteiten die het gevolg zijn van intensivering van gaswinning. En veel van die velden liggen in de buurt van stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.

Het maatschappelijk verzet tegen deze gaswinningsactiviteiten groeit. Inwoners en ook steeds meer lokale overheden vinden dit niet meer te verkopen in een tijd dat iedereen zich vanwege de klimaatverandering inspant om over te stappen op duurzame energie. Ook niet omdat inmiddels bekend is dat boren naar gas met schade gepaard kan gaan, zoals bodemdaling, bevingen en chemicaliën in bodem en water. Bewoners en lokale overheden blijken vaak op te lopen tegen een ondoordringbaar front van het Rijk en bedrijven. Het is goed dat Vermilion een waarschuwing kreeg en dat het bedrijf nu pas op de plaats maakt. Maar het kan niet zo zijn dat dit soort waarschuwingen, de controle en het naleven van de wet afhankelijk is van inwoners. Inwoners die al hun vrije tijd steken in rekenen, brieven schrijven en het opstellen van een handhavingsverzoek, zoals de mensen van de afdeling Milieudéfensie Westerveld.

Er is werk aan de winkel en iemand moet de regie nemen. Die regie neerleggen bij de olie- en gaswinners is wat ons betreft geen optie. De overheid moet hier haar verantwoordelijkheid nakomen en pro-actief aan de slag. Voor haar inwoners en de natuur. Daarom roepen wij op tot het instellen van een nationaal moratorium. **Maak pas op de plaats en bevries alle activiteiten van olie- en gaswinningsbedrijven die leiden tot stikstofuitstoot tot de natuur aantoonbaar voldoende beschermd is.**

Alie Eiting en Ton Kramer, Milieudéfensie afdeling Westerveld
Monique Plantinga, Tsjingas (w.o. Nij Beets en Smalingerland)
Jeannette van der Velde, GasDrOvF
Elias Bom, Laat Woerden niet Zakken
Frank den Braven, Niet Fracken in Waalwijk
Peter Flohr, Stopgasinloon
Sake van der Veen en Jacqueline de Jong, inwoners Blija (nabij boorlocatie Blija)
Machiel Aarten, Laat Fryslân Niet Zakken
Anna Anjema, Ternaard Foar de Wyn
Elly Bakhuis, OnzeKlei
Oebele Veenstra, Plaatselijk Belang De Wilgen/Smalle Ee
Thom Verheul, Werkgroep Horizon Schiermonnikoog
Ria van de Laar, Fêste Grûn
Donald Pols, directeur Milieudéfensie
Lutz Jacobi, directeur Waddenvereniging

22 augustus 2019